

Отношение на студентите към внедряването на процедурите по качеството

Елена Маджирова, Кирил Кирилов

Students' Attitude Towards the Implementation of the Quality Procedures: It has been discussed the process of introducing the students to the goals and tasks of the quality system; the change of the students' attitude towards the new activities; a questioning process is carried out among the students aiming at examining their opinion about the credit system which requires studying during the course of education. The questioning shows that their opinion is valued which should be taken into account.

It is considered that some realistic attitude towards innovations is formed.

ВЪВЕДЕНИЕ

Подписването на Болонската декларация на 19.06.99г е преломен момент за българското образование. Европейската система за натрупване и трансфер на кредити е фундаментален пункт на декларацията и своеобразен залог за качеството на българското висше образование.

Болонската декларация е отзвук на промените, на съзидателното начало в изграждане на Единно европейско образователно пространство. Тя затвърждава основните образователни начала на автономия и независимост на висшите училища, а ... "независимостта и автономията на висшите училища означават, че висшето образование следва непрекъснато да се адаптира към променящите се изисквания, обществените нужди и напредъка в областта на науката".

Декларацията от 99 г. е потенциална възможност за унифициране и хармонизиране на образованието в европейското пространство. Тя е възприета от република България и става част от вътрешното ни законодателство с приемането на Наредба № 21 от 30.09.2001 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, в сила от 12.10.04г. Съгласно член 17 от Наредба 21 "висшето училище разработва правила за организиране на студентската мобилност и признаване на кредити и периоди на обучение, придобити в друго висше училище или по учебен план на друга специалност, и осигурява тяхната публичност".

Във връзка с тази наредба ESTC е въведена в Югозападен университет "Неофит Рилски" с решение на Академичен съвет от 30.10.02 г. С нейното въвеждане университетът ни прави крачка за приобщаване към Болонския процес и включване в процесите за изграждане на Европейско образователно пространство.

Системата бе адаптирана с пилотен проект през учебната 2003/2004г с участие на всички факултети и с консулската подкрепа от Холандското правителство, чрез NMCP /Netherlands Management Cooperation/.

Югозападен университет "Неофит Рилски" разработи схема за внедряване на ESTC по следните точки:

1. Информационен пакет.
2. Формуляр за кандидатстване на студенти от други висши училища или специалности от различни факултети на Югозападен университет "Неофит Рилски".
3. Академична справка за признаване на образователни кредити и периоди на обучение в други висши училища или различни факултети на Университета.
4. Договор за обучение на студенти от други висши училища.

Усилията на Университета за студентска мобилност се подпомагат от Европейската програма за сътрудничество в сферата на образованието “Сократ”, подпрограма “Еразъм”.....

Европейската система за натрупване и трансфер на кредити е внедрена в Югозападен университет “Неофит Рилски” и функционира от 2004 г.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Студентски съвет на Югозападен университет “Неофит Рилски” – Благоевград проведе кратко емпирично социологическо проучване сред студенти от всички факултети на университета. В него е обхваната извадка от 30 студента, избрани по случаен признак от всички факултети. Идеята на изследването е да се провери до каква степен студентите са запознати с ESTC, как се възприема тя от обучаващите се и от преподавателския състав, чрез какъв род дейности се натрупват кредитите. Кои са основните проблеми, с които се сблъскват студентите. Анкетирването е направено в четири насоки:

1. Кредитната система по факултети. Резултатите сочат, че тя е добре разяснена на студентската аудитория и среща добра подкрепа от студенти, преподаватели и служители.

Като цяло въвеждането на кредитната система по факултети се възприема положително от всички.

2. По отношение на организиране на обучението по кредитната система. Резултатите сочат, че кредитната система подобрява отговорността на студентите и преподавателите. Преобладаващата част от анкетиранията са на мнение, че кредитната система не е поредната формалност, а води до подобряване на самостоятелната работа на обучаващите се. Оценяването става по-обективно. Ограничава отсъствията от занятия и възможността да се работи за доходи. На въпроса дали преподавателите помагат повече на студентите, анкетиранията се въздържат да изразяват категорично мнение. Отговорите по отношение на контрола за присъствие на учебните занятия са положителни. Преобладаващи са мненията, че с въвеждането на кредитната система преподаването с нищо не е променила, а по-скоро успеваемостта се подобрява без да принуждава студентите механично да преписват.

3. Дейности, чрез които студентите натрупват кредити. Студентите са категорични, че масово практикуваните форми за натрупване на кредити са: реферати, присъствие на лекции, присъствие на семинари и участие в практически задачи. Една част от анкетиранията натрупват кредити със самостоятелни работи от рода на писане на конспекти, от участие в изследвания и преводи. Не малка част от студентите са на мнение, че липсва информираност за кредитите в учебните отдели.

4. С какви проблеми се срещат обучаващите се при въвеждането на кредитната система? Субективното присъждане на кредити се оценява отрицателно от колегите. Кредитната система не се прилага формално, но тя определено обременява студентите с допълнителни ангажименти по учебния процес. Студентите са категорични, че кредитната система ги натоварва с много дейности. Петдесет процента от анкетиранията са на мнение, че чрез кредитната система не се отчита труда им системно. Другата половина са без мнение по въпроса. Счита се, че дейността им по-скоро се отчита в края на семестъра. Студентите са без мнение дали ръководството се интересува от кредитната система дали администрацията спъва въвеждането ѝ в Университета. Анкетиранията споделят мнението, че библиотечната база е недостатъчна, което се явява един от големите проблеми при въвеждането на кредитната система. Не е изразено мнение дали са се сблъскали с формализма на преподавателите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Данните от направеното проучване показват, че в Югозападен университет „Неофит Рилски“ все още не работи информационна система на ниво факултети, така че постоянно да информира студентите за същността на кредитната система, промените в дисциплините; за напредъка на студентите в натрупването на кредити през семестрите на следването.

Кредитната система в контекста на Болонската декларация е нова за практиката на българското висше образование и като такава е предизвикателство и приоритет за всеки български университет. Нашето кратко проучване показва, че за да могат всички заинтересовани страни в образователния процес – студенти и преподаватели да участват активно в процеса на реформата и да разбират нейните цели и задачи, е необходимо повишаване на информираността и компетентността на академичните ръководство, преподавателите и студентите относно същността и механизмите на Болонския процес.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Пъшкина Ю. Българското висше образование в контекста на Болонския процес, 2005.
- [2] Югозападен университет “Н.Рилски”, Правила за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити в Югозападен университет “Н.Рилски”, Благоевград.
- [3] Център за развитие на човешките ресурси – Национална агенция “Сократ” – България по пътя към Европейското висше образователно пространство.

За контакти:

Елена Атанасова Маджирова – председател на Студентски съвет,
elan_81@abv.bg, gsm: 0899931711

Кирил Ванъов Кирилов – зам.председател на Студентски съвет,
kirilov_76@abv.bg, gsm: 0899903091